

Stockholm 2008-11-19

Jordbruksdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande

Ert Dnr: Jo2008/2278/ELT

Vårt Dnr: 118/2008/SV

Remiss av ”Hållbar användning av växtskyddsmedel – Förslag till handlingsprogram

Övergripande slutsatser

Det är Svenskt Växtskydds uppfattning att:

- Det är viktigt att fortsätta och målinrikta det pågående riskminskningsarbetet samt att göra användningen av växtskyddsmedel hållbar
- Ett handlingsprogram för perioden 2010-2013 bör beakta odlingens klimatpåverkan, klimatförändringars påverkan på odlingen och det nationella och globala behovet av livsmedels- och bioenergiproduktion
- Programmet bör fokusera på hållbar odling där en behovsanpassad användning av växtskyddsmedel har sin givna plats
- Det är en svag eller ofta obefintlig koppling mellan använd mängd växtskyddsmedel och risk
- Godkännanden av växtskyddsmedel ska inte grundas på ”restriktiv politik.” De ska grundas på riskvärderingar (jfr direktiv 91/414 EEG: ”... bedöma effektivitet och de omedelbara eller fördröjda förutsebara risker som växtskyddsmedlet kan medföra för människor och miljön...”)
- Positiva resultat från miljöövervakning och restprovtagning i livsmedel återspeglas inte i åtgärdsförslagen
- Modeller och metoder behöver utvecklas för risk- och konsekvensvärdering av alternativen till kemiska växtskyddsmedel (hälsa, miljö, energiåtgång, klimatpåverkan etc) så att jämförelser kan göras med kemiska växtskyddsmedel
- Det blir fel när visioner i de svenska miljömålen görs mätbara på ett orealistiskt sätt
- Den svenska positionen till förslaget till ny EU-förordning för godkännande av växtskyddsmedel leder till stora problem i odlingen eftersom för få medel blir kvar

Svenskt Växtskydd är en sektorgrupp inom Plast- & Kemiföretagen

Adress
Box 55915
102 16 Stockholm

Besöksadress
Storgatan 19

Telefon
08-783 86 00

Fax
08-663 63 23

E-post
info@svensktvaxtskydd.se
Hemsida
www.svensktvaxtskydd.se

Allmänt

Svenskt Växtskydd tackar för möjligheten att lämna synpunkter nu och tidigare i samband med myndigheternas arbete med underlaget.

Vi ser fram emot att fortsätta och målinrikta det pågående riskminskningsarbetet samt att göra användningen av växtskyddsmedel hållbar. Dock måste det ifrågasättas hur målen formuleras. Det konstateras att vi under en lång tid, enligt KemI:s riskindikatorer haft en nedåtgående risktrend för hälsa och miljö. Samtidigt anges som övergripande mål att riskindikatorerna ska peka på fortsatt generellt minskade risktrender både nationellt och på gårdsnivå. Är detta realistiskt? Har hänsyn tagits till den väntade produktionsförändringen i jordbruket? Framför allt – stämmer det med utgångspunkten att sätta in åtgärder där riskerna är som störst?

I detta sammanhang är det också viktigt att komma ihåg att riskindikatorer är grovt tillyxade och oprecisa mått på utvecklingen. (Med godtyckligt valda indikatorer skulle man kunna visa på praktiskt taget vilka trender som helst.) Det är därför viktigt att EU-harmoniserade indikatorer används. EU-projekten HAIR och FOOTPRINT arbetar med utveckling av dessa instrument.

Att i dagsläget presentera förslag till handlingsprogram för perioden 2010-2013, som inte i nämnvärd utsträckning tar hänsyn vare sig till odlingens klimatpåverkan, klimatförändringars påverkan på odlingen eller det nationella och globala behovet av livsmedels- och bioenergiproduktion, kan starkt ifrågasättas.

Det hänger inte ihop att i ett program för hållbar användning av växtskyddsmedel tala så mycket om att minska användningen, minska beroendet och stimulera utveckling av teknik och metoder för ekologisk odling. Bättre att tala om hållbar odling, där en behovsanpassad användning av kemiska växtskyddsmedel har sin givna plats.

Vi frågar oss vad en ”restriktiv politik” vid godkännande av växtskyddsmedel innebär för möjligheten att uppnå minskade risker vid användning av hemträdgårdsprodukter.

Det är nödvändigt för Sverige att uppfylla det kommande ramdirektivet för hållbar användning av växtskyddsmedel. Svenskt Växtskydd vill inte se nationella särregler, som bidrar till konkurrensnedvridning mellan medlemsländer och mellan företag.

Kapitel 3

Beträffande uppfyllelsen av de nationella miljömålen bör det noteras att dessa i flera fall har karaktären av visioner. Försöken att göra dessa mätbara blir enligt vår uppfattning ibland missriktade.

Giftfri miljö, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet och ett rikt odlingslandskap har vi (och förmodligen ingen annan heller) några principiella

invändningar emot. Nollvisioner är dock knappast uppnåeliga med hänsyn till den moderna analysteknikens möjligheter.

Svenskt Växtskydd delar uppfattningen ” Att komma helt bort från kemikalier inom växtodlingen eller att åstadkomma teknik som helt förhindrar spridning och effekter i miljön av de medel som används framstår som orealistiskt med nuvarande kunskap.” Däremot ser vi inte att ekologisk produktion är en hållbar väg att förverkliga Giftfri miljö och Ett rikt odlingslandskap. Exempelvis utnyttjar ekologisk odling vissa kemikalier samt tar mer fossila bränslen, mer mark och stora resurser i anspråk för att om möjligt åstadkomma en tillräckligt stor produktion.

Kapitel 4

Ett ramdirektiv för hållbar användning av växtskyddsmedel är under utveckling inom EU. Detta kommer till stor del att vara styrande för nationella regelverk och handlingsprogram inom området.

Svenskt Växtskydd uppskattar inte alla delar av det förslag till ramdirektiv som nu processas. Men vi anser att när det väl implementeras så ska det vara styrande i de stycken som där behandlas. *Sverige behöver inte ha och försvara ett stort antal nationella särbestämmelser.* EU gemensamt liksom politiker och expertmyndigheter i andra medlemsländer är lika kompetenta som vi svenskar att bedöma risker och föreslå lämpliga åtgärder. Sverige deltar för övrigt engagerat i denna process.

Den förordning för godkännande av växtskyddsmedel som nu utvecklas är avsedd att ersätta direktivet 91/414. Svenskt Växtskydd har till svenska politiker och myndigheter framfört vår inställning till flera viktiga delar i förslaget. Bland annat är vi starkt kritiska till att ersätta en stor del av riskbedömningen med stupstockskriterier (cut-off) vid godkännande av verksamma substanser för växtskyddsmedel. Andra delar vi kritiserar är substitutionsmöjligheterna, det begränsade dataskyddet och ett alltför snävt zontänkande.

Vi anser dock *inte* att politiska nationella målsättningar och åtgärder som länder har infört eller tänker införa för vissa ämnen och växtskyddsmedel ska stå över EU-förordningen för godkännande. Detsamma gäller användningar inom eller utom ramen för nationella handlingsprogram.

Enklare kemikalier, extrakt från växt- och djurriket, feromoner och mikroorganismer föreslås åtminstone till vissa delar undantas från kravet på godkännande. Svenskt Växtskydd vill då ställa följande tre kontrollfrågor:

- Hur definieras ”enklare kemikalier?”
- Medför dessa medel inga risker, dvs behövs ingen riskvärdering?
- Har dessa medel inget värde på marknaden, eftersom de inte anses kunna bära några som helst ansöknings- eller årsavgifter?

De två senare kontrollfrågorna ovan är relevanta även för makrobiologiska organismer.

I anslutning till den åtgärdslista som åtföljer resonemanget om den globala kemikaliestrategin SAICM kan vi instämma i det mesta, men vi vill ställa två basala frågor:

- Hur definieras ”lågrisk-” respektive ”högriskprodukter?”
- (Varför) anses alternativa metoder t ex icke-kemiska vara riskfria och alltid att föredra vid substitution?

Beträffande förslaget till svensk position i förhandlingarna om ny EU-förordning för godkännande delar vi inte förslaget i 4.9.1 på någon punkt. Förslaget verkar till största delen politiskt och inte sakligt grundat, dvs behov och nytta har inte vägts mot risk.

Förslaget till position till förslaget till nytt EU-direktiv för hållbar användning verkar något mer balanserat. Vi ställer oss dock tveksamma till generella förbud mot användning av kemiska växtskyddsmedel i vissa områden. Uttrycket att minska beroendet av kemiska växtskyddsmedel är enligt vår uppfattning missvisande. Att minska riskerna bör vara en tillräcklig målsättning. Beträffande åtgärder för att främja produktion med små insatser av växtskyddsmedel bör integrerat växtskydd vara ett viktigt verktyg.

Svenskt Växtskydd ser *inga* anledningar till att Sverige ska sträva efter att behålla nationella begränsningar och förbud inom områden som täcks av det nya kommande EU-regelverket. Nationella särbestämmelser försvårar för jordbruk, industri och handel, samt snedvrider konkurrensen mellan länder och mellan företag.

Kapitel 5

Stor uppmärksamhet ägnas förbrukningen av växtskyddsmedel i ton eller kg i olika grödor. Svenskt Växtskydd anser inte denna diskussion vara relevant i detta sammanhang, med tanke på den svaga eller ofta obefintliga kopplingen mellan använd mängd och risk.

Det konstateras i 5.5 att Kemikalieinspektionen drivit en ”restriktiv politik” i samband med godkännande av växtskyddsmedel för privat användning. Svenskt Växtskydd anser inte att godkännandemyndigheten ska bedriva politik i samband med godkännanden (jfr direktiv 91/414 EEG: ”... bedöma effektivitet och de omedelbara eller fördröjda förutsebara risker som växtskyddsmedlet kan medföra för människor och miljön...”).

Ett rimligt och lämpligt alternativ för att minska riskerna vid privat användning är information till och utbildning av användare.

Kapitel 6

I detta kapitel beskrivs ett antal positiva utvecklingstrender, t ex:

- För grundvatten ses en nedgång i antalet lokaler där man uppmäter summahalter med över 0,5 µg/l för perioden från 1985 fram till 2006
- Även för ytvattenlokalerna ses en minskning av fynd med summahalter över 0,5 µg/l för perioden 1985-2006
- När PTI (toxicitetsindex) beräknades för Skåneområdet för perioden 1993 till 2006 som är hela den tidsserie som det finns data för, så visar det att toxicitetsindexet har sjunkit i vattendraget sedan början av 1990-talet

Detta är positiva resultat som bör noteras. Vi ser inte att dessa resultat tillåtit påverka förslaget till handlingsprogram. (Åtgärdsförslagen andas mera ”problem och elände.”)

I avsnitt 6.3 där utvecklingen av riskerna för användaren belyses påpekas bl a: ”Risken för cancer har minskat när man delar upp sprutförarna efter vilket år de utbildades som sprutförare, vilket kan tyda på att mindre skadliga växtskyddsmedel används nu än för 20 år sedan.” Kanske kan man tänka sig att utrustning och rutiner också förbättrats så att exponeringen därigenom minskat. Oavsett orsaken är naturligtvis trenden mycket glädjande.

Kapitel 7

Integrerat växtskydds beroende av kunskapsförsörjning kan inte nog betonas. Svenskt Växtskydd delar helt uppfattningen i följande påståenden: ” Genom en väl avvägd inhemsk verksamhet kan man delta i kunskapsutveckling och utbyte med verksamhet i andra länder. På så sätt kan man utnyttja resultat från andra länders forskning och få en hävstångseffekt på de insatser som görs inom landet. Förutom satsningar i landet är det också viktigt att verka för att området hållbar användning av växtskyddsmedel lyfts fram inom EU och att satsningar som understödjer arbetet med den tematiska strategin kommer till stånd.”

I avsnitt 7.3 betonas på flera ställen vikten av tillgång till växtskyddsmedel med olika verknings sätt mot varje skadegörare, om inte resistensproblematiken ska leda till stora odlingsproblem. Svenskt Växtskydd instämmer till fullo i detta. Vi vill samtidigt passa på att understryka *vilken förödande inverkan på möjligheten till en vettig resistensstrategi som de hårda stupstockskriterierna (cut-off) i förslaget till ny EU-förordning för godkännande av växtskyddsmedel kan komma att få.*

Redan i ”Förslag till handlingsprogram för användningen av bekämpningsmedel i jordbruket och trädgårdsnäringen till år 2006,” Rapport från Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen, (SJV 2002:7) framhölls att skatter är ett ineffektivt instrument för att uppnå riskminskning. Det är ingen tvekan om att pålagor i form av en skatt på bekämpningsmedel har mycket små positiva miljöeffekter. Svenskt Växtskydd tror inte heller på skatter för riskminskning, men om de ändå tas ut instämmer vi i bedömningen i 8.11 ” Skatten bör därför i första hand betraktas som en möjlighet att finansiera andra åtgärder för att minska hälso- och miljöeffekterna vid användning av växtskyddsmedel.”

Kapitel 8

I avsnitt 8.1 görs antagandet att: ” De höjda priserna på spannmål och oljeväxter, kommer sannolikt att leda till en ökad odling av förhållandevis bekämpningsintensiva grödor framöver. En ökad användning av växtskyddsmedel kan därför förutses.” Uttrycket ”bekämpningsintensiva grödor” får sedan känneteckna spannmål och oljeväxter även på andra ställen i förslaget till handlingsprogram. Svenskt Växtskydd tycker beteckningen är missvisande och vill ifrågasätta det riktiga i den. Möjligen kan den ha en viss relevans vid en strikt jämförelse mellan höstsäd/oljeväxter och träda/vall/ev vårsäd.

Konsekvenserna (8.5) av att försöka uppfylla Giftfri miljö-visionen genom att avstå från kemiska växtskyddsmedel, via t ex ekologisk produktion, visar på stora produktionsbortfall och ekonomiska avbräck. För att kunna driva utvecklingen mot en lägre risknivå i odlingssystemen krävs insatser på utveckling både av kunskaper och odlingsteknik. Vi ser *inte* ekologisk odling i dagens mening som ett viktigt led i denna utveckling. Ekologisk odling är ett i sammanhanget missvisande begrepp, som bör bytas ut mot hållbar odling. I den senare har kemiska växtskyddsmedel en given plats.

En annan del i basen för det kommande handlingsprogrammet anges vara ” åtgärder för att få fram de grundläggande kunskaper och praktiska tillämpningar som kan leda fram till förändringar i odlingssystemen så att dessa understödjer en utveckling mot mindre risker än i dagsläget.” Här saknar Svenskt Växtskydd en punkt som anger att även alternativen till kemiska växtskyddsmedel behöver risk- och konsekvensbedömas med avseende på energiåtgång, klimatpåverkan etc. Metoder för detta behöver utvecklas.

”En situation där förekomsten av resthalter i vatten är nära noll”, är givetvis önskvärd, men svår att uppnå. I synnerhet när dagens analysmetoder hela tiden sänker detektionsnivåerna.

Kapitel 9

Svenskt Växtskydd delar i stort de överväganden som görs i kapitel 9, dock med två tydliga undantag:

- Vi tror *inte* att den utveckling som pågår med ändrade förutsättningar för produktionen och anpassning till EU-lagstiftning kan befaras leda till en negativ trend för riskerna vid användningen. Ett fortsatt arbete med olika åtgärder som anpassas till dessa förutsättningar *krävs därför inte* för att leda till en varaktig minskning av riskerna.
- Vi tror *inte* att den plan som finns för att öka den ekologiska produktionen är ett viktigt led i utvecklingen mot en lägre risknivå i odlingssystemen.

Vi är som tidigare också tveksamma till uttryck som ”nära noll” för resthalter i vatten. I den mån riskindikatorer används ska dessa vara EU-harmoniserade.

Kapitel 10

Svenskt Växtskydd kommenterar i nedanstående texttabell utgångspunkterna i 10.1 för handlingsprogrammets mål.

Förslag till handlingsprogram	Svenskt Växtskydds kommentarer
<ul style="list-style-type: none"> • understödja måluppfyllelsen av de nationella miljömålen, • i stor utsträckning styra så att åtgärder sätts in där riskerna är som störst, • utformas på ett sätt som ger så stor delaktighet som möjligt från leverantörer, lantbrukare, dagligvaruhandel och konsumenter, • ge möjlighet att väga nyttan av att använda växtskyddsmedel mot riskerna när åtgärder mot användningen övervägs, • understödja införande av kommande direktiv om hållbar användning av bekämpningsmedel, • verka för att förändra den gemensamma EU-lagstiftningen, om så behövs, för att uppnå nationella målsättningar • utformas på ett sådant sätt att konflikter mellan olika miljömål begränsas eller i den mån det är möjligt undviks, • utgå från ett medeltal av risktrenderna, uttryckt som riskindikatortal för växtskyddsmedel, för åren 2002-2009. 	<p>Tveksamt i vissa fall där försök görs att göra visioner mätbara på ett orealistiskt sätt. "Understödda" behöver definieras.</p> <p>OK, förutsatt att det är verkliga risker som avses.</p> <p>OK, mycket viktigt med delaktighet. Vi förutsätter att leverantörer till största delen avser de forskande och utvecklande företagen</p> <p>OK, mycket viktigt</p> <p>OK</p> <p>OK</p> <p>OK</p> <p>Ett längre tidsperspektiv, 15-20 år, behövs för att belysa risktrender. Bl a för att undvika stora tillfälliga svängningar i utvecklingen orsakade av t ex ändringar av punktskattesats</p>

Vi har svårt att se något riktigt motiv i remissunderlaget till varför målen för övergripande riskminskning är formulerade:

- Nationella övergripande riskindikatortal ska peka på en minskande risktrend för miljö och hälsa.

- På gårdsnivå baserade riskindikatorer ska peka på en minskande risktrend för miljö och hälsa.

Det är dock ett utmärkt påpekande att möjligheterna att ställa nuvarande index i relation till antal brukade hektar eller producerad mängd bör undersökas och om möjligt ingå vid kommande rapporteringar av måluppfyllelsen.

Beträffande indikatorer ska dessa enligt vår uppfattning vara EU-harmoniserade. Detta framhålls också i förslaget till ramdirektiv för hållbar användning av växtskyddsmedel.

Det är mycket viktigt hur man tolkar det övergripande målet för vatten:

- Halter av bekämpningsmedel i yt- och grundvatten ska på sikt (inom en generation) vara nära noll.

Med alltmer förfinade analysmetoder sänks detektionsgränserna så att uttryck som ”nära noll”, ”ej påvisbara” etc inte är realistiska att ha som mål. Det är också viktigt att notera att riktvärden för ytvatten idag saknas för många ämnen.

I avsnitt 10.4 formuleras målen för förekomst och risker vid konsumtion av vegetabilier:

Förslag till handlingsprogram	Svenskt Växtskydds kommentarer
<ul style="list-style-type: none"> • Totala intaget av bekämpningsmedelsrester från inhemskt odlade, ur intagssynpunkt viktiga vegetabilier (inkl spannmål) ska minska. • Intaget av ett bekämpningsmedel från en måltid eller under en dag (akuta intaget) av inhemskt producerade livsmedel ska inte överstiga 50 % av akuta referensdosen (ARfD). • Förekomst av rester från otillåten användning av bekämpningsmedel ska lagföras. 	<p>Inte öka vore kanske tillräckligt. Vad har förslaget utgått ifrån?</p> <p>Om det finns ett seriöst motiv, måste det totala intaget av inhemska <i>och</i> importerade livsmedel beaktas. Vad är motivet? Skapa utrymme för större intag i importerade livsmedel? Hur är situationen idag?</p> <p>En sådan åtgärd ska också vägas mot nyttan av tillgång till billiga livsmedel, och hur eventuell avsaknad av kemiska växtskyddsmedel skulle påverka livsmedlens hygieniska kvalitet</p> <p>OK</p>

Enligt målformuleringen i 10.6 ska följande gälla för utvecklingen av uthålliga odlingssystem:

- Före 2014 ska alla landets odlare ska antingen tillämpa principerna för integrerat växtskydd eller odla enligt principerna för ekologisk produktion.

Svenskt Växtskydd anser inte att ekologisk odling har något samband med hållbar användning av växtskyddsmedel. Beträffande integrerat växtskydd vill vi hänvisa till en kort beskrivning av vår syn med avseende på det kommande handlingsprogrammet (bilaga 1.)

Kapitel 11

Många av åtgärdsförslagen tycker vi är bra. Av utrymmesskäl lämnas dessa i de flesta fall utan kommentarer i följande genomgång.

De särskilda satsningar som listas under **11.1.3** för tillämpning av integrerat växtskydd och rådgivningsinsatser, bör enligt vår uppfattning kompletteras. T ex bör konsekvenser ur ett miljöekonomiskt perspektiv lyftas fram inte bara för kemisk bekämpning, utan också för ekologisk odling. Beträffande bekämpningsstrategier för att motverka pesticidresistens finns en del värdefulla synpunkter i Jordbruksverkets rapport 2008:22 ”Analys av hur förslaget till ändringar i EU:s regelverk för växtskyddsmedel påverkar svensk odling - Hur påverkar stupstockskriterier och substitutionsprincipen växtodlingen.”

I samband med informations/utbildningsinsatser om personlig skyddsutrustning (**11.1.6**) vill vi understryka vikten av att läsa och följa anvisningar på etikett, i bruksanvisning och på säkerhetsdatablad.

Beträffande riktlinjer för hur märkningen av växtskyddsmedel ska se ut (**11.1.8**) vill vi påpeka att märkningen regleras på EU-nivå (direktiv och förordning.) Arbetet för ändrade tydligare riktlinjer bör därför bedrivas på Europeanivå.

Behov av mer grundläggande kunskaper konstateras i avsnitt **11.2.1**. Bl a föreslås att de verkliga kostnaderna för miljön vid kemisk bekämpning klargörs. Svenskt växtskydd anser att motsvarande klargörande behövs för de icke-kemiska alternativ som används t ex inom ekologisk odling.

Uppräkningen av utvecklingsprojekt som behöver stöd enligt **11.2.2**, anser vi ska kompletteras med:

- Metoder för att minska användningen av fossilt bränsle (i växtskyddet) i odling
- Klimatsmart (växtskydd i) odling

I avsnitt **11.2.4** föreslås resurser till CKB/SLU för att ta fram och sprida kunskaper om kemiska växtskyddsmedels effekter på miljön. Svenskt Växtskydd har inga principiella invändningar mot detta. Men eftersom vi ser kemiska växtskyddsmedel som en samhällelig global försörjningsresurs, menar vi att det också är viktigt att ta

fram och sprida kunskaper om säker, effektiv och behovsanpassad användning av växtskyddsmedel, exempelvis:

- Vattenkvalitetens betydelse för den biologiska effekten av ett växtskyddsmedel
- Spridningsteknikens betydelse
- Betydelsen av väderleken före, under och efter spridningstillfället
- Etc

Rimligen borde det vara en fördel om både kunskaper om önskade effekter och önskade sideeffekter finns inom eller i nära anslutning till CKB. Den information som sprids kunde på så sätt bli mera komplett.

Under rubriken lagstiftning diskuteras i **11.3.1** godkännande av växtskyddsmedel. Svenskt Växtskydd ställer sig frågande till vad detta avsnitt över huvud taget har att göra i förslaget till handlingsprogram för tiden 2010-2013. Det mesta tyder för närvarande på att en ny EU-förordning beslutas långt innan detta handlingsprogram börjar verkställas. Vidare anser vi generellt att bedömning och värdering av risker och inte kriterier för ämnens inneboende egenskaper ska ligga till grund för godkännande av växtskyddsmedel. Med hänvisning till i första hand konkurrensförhållanden menar vi att nationella särregler ska komma ifråga endast i yttersta undantagsfall.

I analogi med ovanstående anser vi att behållande av de nationella begränsningar och förbud som föreslås i synnerhet i de fyra sista punktsatserna under **11.3.2**, i den mån de behålls ensidigt nationellt:

- Strider mot EU:s grundtanke
- Försämrar konkurrensvillkoren för svenska jordbrukare och trädgårdsodlare
- Minskar konsumenternas tillgång på (närproducerade) svenska livsmedel
- Försämrar växtskyddsindustrins konkurrensvillkor.

Det är enligt vår uppfattning olämpligt och opraktiskt att, som diskuteras i **11.3.3**, införa generella nationella begränsningar och förbud för användning av växtskyddsmedel inom stora områden. Ett sådant förfarande kommer ofelbart att leda till ett omfattande administrativt arbete för såväl användare som reglerande myndighet med undantag/dispens varje gång en behandling mot någon typ av skadegörare visar sig nödvändig. (Behov av undantag diskuteras ju redan i förslagstexten.)

Med anledning av den föreslagna utredningen kring behovet av reglering av makrobiologiska medel i **11.3.6** vill Svenskt Växtskydd ställa följande två frågor:

- Medför dessa medel inga risker, dvs behövs ingen riskvärdering?
- Har dessa medel inget värde på marknaden, eftersom de inte anses kunna bära några som helst ansöknings- eller årsavgifter?)

Det är vår uppfattning att det är viktigt med riskvärdering av påverkan på flora och fauna – inte minst nyttoinsekter. Ett särskilt argument är att spridningsytan inte alltid är lika väl avgränsad som vid användning av kemiska växtskyddsmedel.

Den effektivisering av tillsyn och förbättring av tillsynsvägledning som föreslås i **11.4** välkomnas av Svenskt Växtskydd.

Om nationella och gårdsvisa riskindikatorer som föreslås i **11.5.3** respektive **11.5.4** tas fram och tillämpas ska dessa enligt vår uppfattning vara EU-harmoniserade.

Utökad stickprovskontroll av rester i inhemska vegetabilier föreslås i **11.5.6**. Detta är inget som Svenskt Växtskydd motsätter sig. Dock vill vi ifrågasätta logiken då gränsvärdena i inhemskt odlad frukt och grönsaker enligt Livsmedelsverket sällan överskrids (mindre än 1 % av tagna prover.) I spannmål överskrids gränsvärdens inte över huvud taget. Förslagsvis kunde restprovtagningen istället kompletteras med utökad provtagning av mykotoxiner i stråsäd.

I anslutning till flera förslagna åtgärder i exempelvis **11.4** och **11.5** där KemI står som ansvarig föreslås ingen redovisning/uppföljning. Detta förefaller en smula underligt eftersom flertalet förslagna åtgärder där andra myndigheter står som ansvariga, åtföljs av förslag på redovisning/uppföljning.

Kapitel 14

Ett handlingsprogram av föreslagen omfattning innebär stora kostnader av såväl engångs- som av fortlöpande karaktär. Det framhålls bl a också: ”Flera viktiga insatser i nuvarande handlingsprogram för att minska riskerna vid användning av växtskyddsmedel har kommit att få sin finansiering via återföring av skatter. Verksamheten är således beroende av att denna finansiering fortsätter eller alternativt ersätts med annan form av finansiering. Förslag till sådan alternativ finansiering saknas.”

Svenskt Växtskydd vill därför peka på det olämpliga i att ha fortlöpande verksamhet som är beroende av dels politiska beslut om återföring, och dels den inbetalda punktskattens omfattning.

För Svenskt Växtskydd

Hans Hagenvall

Integrerat växtskydd (IPM) inför ett kommande svenskt handlingsprogram för hållbart växtskydd

Svenskt Växtskydd anser (i ej prioriterad ordning):

1. Att vi inte ska ha ytterligare ett filter före användning av växtskyddsmedel, dvs ingen andra godkännandeprocessur.
2. Att inte begränsningslistor baserade på de verksamma substansernas inneboende egenskaper ska vara avgörande för om i Sverige godkända växtskyddsmedel ska få användas eller inte.
3. Att icke-kemiska metoder inte generellt ska föredras framför kemiska.
4. Att en eventuell inskränkning i användningen av ett i Sverige godkänt växtskyddsmedel ska motiveras av en vetenskapligt underbyggd riskvärdering.
5. Att ett integrerat växtskydd i Sverige ska bygga på behovsanpassad användning av i Sverige godkända växtskyddsmedel
6. Att en modell utvecklas för riskbedömning av icke-kemiska metoder
7. Att icke-kemiska metoder ska riskbedömas i jämförelse med kemiska beträffande hälso- och miljörisker (däribland risk för växtnäringsläckage, erosion, energiåtgång, koldioxidemission etc.)
8. Att ett integrerat växtskydd med tanke på resistensrisk måste ha tillgång till ett brett spektrum av växtskyddsmedel.
9. Att integrerat växtskydd kan bidra till ökad medvetenhet och kunskapsintensiv odling. Detta kan åtminstone teoretiskt sett bidra till att skapa en plattform för utveckling/introduktion av nya växtskyddsmedel.
10. Att integrerat växtskydd kräver kemiska växtskyddsmedel för att uppnå en god kvalitet på skördade produkter. Exempel: Undvika brunröta i potatis och minska problem med fusarium i stråsäd.

Vi i Svenskt Växtskydd anser oss vara specialister på säker användning av växtskyddsmedel. Denna kunskap ställer vi gärna till förfogande, både i utveckling och tillämpning av en svensk modell för integrerat växtskydd.